

БРОЈ 10 ЛЕПТА

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакције је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

Државе Шведске

Лондон, 29. августа.

Енглеска штампа крајње је раздражена због држање Шведске. «Тајмс» пише:

«Већ одавно познајемо ми намере ове земље, коју је Немачка упрегла у свој јарам. Ми смо на крају стрпљења и Споразум би требао одмах да прекине све везе са Шведском.»

«Дејли Телеграф» каже:

«Шведски поступци су постали одвратни и ми треба да почнемо тиме, што ћемо објавити блокаду њених обала.»

Вашингтон, 29 августа. — «Њујорк Хералд» сазнаје да ће влада Сједињених Држава забранити сваки извоз за Шведску. Контролни биро у Њујорку већ је добио наредбу од владе, којом се поништавају све дате дозволе за извоз.

Немачке клевете

Немачко министарство спољних послова доставило је, посредством Швајцарске, пре неколико недеља француској влади ово саопштење:

»Царска влада дознала је за следеће инциденте:

За време немачке офанзиве на Вердену, француски генерал Метро ословљавао је заробљене немачке официре са: »Разбојници! Свиње!«, својом рођеном руком откидао им еполете и декорације, гурао их, љускао и ударао.

Једномприликом викнуо је да може да их стреља, али пошто нису достојни те казне, он ће их повешати. Он није ни у колико интервенисао те да их спасе увреда, злостављања и крађе, којој су их били изложили француски официри.

Достављају се и имена немачких официра, сада заробљеника у Француској, који су према информацијама царске владе, били сведоци оваквог понашања генерала Метро.

Царска канцеларија за спољне послове моли Легацију Швајцарске, да најбрже што је могуће, тражи од француске владе да одмах отвори анкету по овој ствари и предузме све потребне мере против генерала Метро.

Осим тога, легација Швајцарске у Француској моли се да што пре пошаље свог делегата у место, у коме се

налазе именовани заробљени немачки официри, те да од њих прибави и све остале потребне информације о понашању генерала Метро.

Царска влада очекује, пре 7. августа ове године, декларацију француске владе по овој ствари. Ако до овог датума та декларација не стигне у Берлин, немачка влада сматраће се обавезном да предузме све репресалије које она нађе за сходно.

Поводом овога генерал Метро упутио је Врховној Команди 24. јула овај рапорт:

»У одговору на ноту царске немачке владе од 7. ов. м. а која се односи на рђаво третирање које сам као ја употребио према немачким официрима у току офанзиве на Вердену, имам част да просто одговорим само то: никада у току овога рата нисам био у Вердену нити у опште у области Вердена.

У моменту поменуте офанзиве био сам на фронту Шампање, као што показује и моја службена објава, коју прилажем. Из Шампање дошао сам директно на место на коме сам сада.

Могао бих да протестујем са индигнацијом против овакве оптужбе, инфамне за једног француског официра, која је поднета против мене без икаквих доказа; ограничићу се само на то да тражим

да будем упућен у дотични заробљенички логор и да се суочим са означеним немачким официрима, а резервишем право да од њих тражим задовољење, шта ће рећи: извињење пред сведоцима и писмено опорицање свих клевета.»

Тако се несрећно завршио овај надувени немачки протест зачињен клеветом.

ПРЕОКРЕТ

Царих, 29 авг.

Мајор Морат пише у «Бе линер Тагеблату»:

»Сад је војна ситуација на свима фронтима, више или мање, стална. Фронт на Риги постаје непокретан, због руског отпора. Па чак и кад би могли напредовати, тиме би само компликовали своју ситуацију.

Западни и италијански фронт знатно су променљиви и те промене су, нажалост, на нашу штету. Виша команда приморана је да стално мења своје планове.»

ЗВЕЗДИЦЕ

Од почетка рата Кајзер је поделио два и по милиона ратних гвоздених крстова.

Скоро по једин на раку! Гаргантун

АМЕРИКА И АУСТРИЈА

Њујорк, 29 авг.

Америчка влада очекује да ће јој ускоро објавити рат Аустрија, Бугарска и Турска, које су до сада само биле прекинуле дипломатске односе. На то их нагони Немачка а изговор им је, што Америка указује помоћ свима Савезницима. Аустрија ће објавити Америци рат зато што је Америка дала зајам Италији као и огромну количину муниције за садашњу офанзиву.

ЗАЛУД СЕ КРИЈЕ

Царих, 29. авг.

Према вестима из Беча, предузете су строге мере против избеглица из пограничних крајева, који причају о италијанском продирању у Трентин. Исто тако изоловане су и трупе које се са фронта враћају на одмор.

Цензура је знатно поштрена за вести које се односе на војне операције на Сочи и на Красу.

БРАТСКИ ПОЗДРАВ

Крф, 28 августа.

Министар Председник, г. Пашић примио је из Петрограда следећи телеграм;

360 делегата партија, клубова и политичких организација пољских у Русији, представљајући све провинције старе пољске Републике, уверавају храбру и јуначку Србију о својим осећајима непоколебљиве братске љубави и изражавају своје најдубље дивљење за њихову тако тешко нападну словенску браћу.

Председник

Станислав Тазијевски.

О РУСКОЈ СКУПШТИНИ

Петроград, 29 авг.

У листовима се води полемика о месту где ће се држати будућа Уставотворна Скупштина. «Новоје Времја» пише:

»Влада би што пре требала да се изјасни, где ће се састати Велика Народна Скупштина. Било би у интересу земље, да се изабере Москва, мирна варош и далеко од тога да постане револуционарни центар.»

КОР ИЛОВ И ВЛАДА

Петроград, 29 авг.

Некрасов потпредседник министарског савета изјавио је ово уредницима листова о односима провизорне владе и генералисима:

Влада има дубоко поверење у генерала Корнилова и ни мало не сумња у ње-

ПРИНЦ ВИД

Догодио се догађај од особите важности. Проговорио је принц Вид. И док Немачка, питана о својим условима за мир Њутањем тријумфа и своје невоље и своје ратне циљеве, дотле принц Вид, кога нико не пита, износи своје услове за мир. Са постојаношћу, од које има да дрхти Европа, он објављује да неће положити оружје све дотле, док се поново не погне на престо Албаније!

Као што се зна, тај престо није престо његових дедова. Принц Вид нити је изабран нити је престо наследио од предака. Он је ту дошао по, Бог би знао каквој, фантазији

гову политичку неутралност. Један део услова које је генералисим поставио већ је остварен а други ће бити ускоро.

У опште, рекао је г. Некрасов, влада поклања највише пажњу, свима заповедима главног команданта и у потпуној је сагласности о свему што треба одмах учинити.

ПОСЛЕДЊИ

Амстердам, 29 авг.

Према вестима из Фридрихсхафена Немци понова регрутују за техничку службу на сумаренима интелитантије младше од 17 и 18 година.

У Килу више од хиљаду младих одбили су да иду сумаренима на пучину. Коловође су изведени пред ратни суд, осуђени на смрт и стрељани.

САЛВИНКОВ

Петроград, 23 авг.

До данас Салвинков није хтео да повуче своју оставку. Керенски је поново почео да преговара с њим да би га задржао у кабинету. Салвинков је изјавио, да ће остати министар војни само ако се изврше мере, које су предложили он и Корнилов.

Говори се, да се преговори већ приводе крају, и да ће Салвинков ускоро повући оставку.

централних сила, које су га једног лепог дана поставиле на овај престо од карата. Нису питали никога, чак ни људе којих се ово једино и твцало — и једно јутро Албаници су осванули под скиптром краљевским.

Варљив скиптар, трошан престо!

Принц Вид је дошао у своју нову Краљевину 7 марта 1914, а у септембру исте године већ се вратио одакле је и дошао. Његова владавина трајала је свега један семестар. А не би млади суверен саставио ни шест недеља место шест месеци, да га Европа није узела у заштиту. Мр

живом дочекал од поданика који нису хтели да га виде, затворен непријодно у свој конак, овај улез није смео ни да обиђе своју Краљевину. Све што је он знао од те краљевине био је један крајчак поред његовог тога, где се он жалостивно шетао под протекторатом италијанских моринских топова. И до те је мере најзад задобио срца свога народа, да му једнога дана ни тај обзир није био више довољно сигуран, те је нашао за најпаветније да побегне на једну лађу. Само, он је мислио да ће се ту бавити врло мало, а да ће за то време оно мало његових верних уснети да воспоставе ред. Владао је неколико дана са своје лађе, утврђен као на каквом пловћем острву, управљајући из даљине својом државом, која је због љуљана изгледала као да балансира пред њим. Али су стизале нејасне вести све горе и горе; Гоге, Мирадити и сва остала племена албанска побунила су се једно за другим, не хотећи да признају његову власт. Нико није хтео да чује ни за принца Влда, ни за његове законе, ни за његову самозвану краљевску титулу. Он је отпутовао без наде на повратак.

Требало је да дође светски рат, па да се са престола саргнугоме врати амбиција и нада. Принц Влд тражи да се подигне његов грб, на коме „орло раширених крила, раствореног кљуна, са златним перјем и муњама у канџама носи штит Видов.“

Он хоће поново круну. Можда ће му Кајзер рећи, као што Игов Карло Велики говори једном од својих перова: „Нарбона је ваша. Имате само да је узмете“. Судећи по војничком таленту принца Влда, мало има места веровању да ће он ту нешто моћи да учини. Сем тога, као за пнат овоме улезу и његовим жељама, да добије Шпанетарску круну, Савезници су унели у свој програм као основни принцип: да сви народи имају сами собом да управљају.

БОЛЕСТИ У АУСТРИЈИ

Берн, 29. авг.

Према извештају бечког хигијенског бироа дизантерија је дошла због ненормалне исхране. У том извештају каже се: Народ једе ствари које неби требао да једе, покварену и нечисту храну. Има квартова у којима са љубре-та купе одпатке и једу. Због тога је потребно знатно побољшати службу за одржавање чистоте. Број случајева дизантерије у овом месецу био је десет пута виши него прошлом. Исто тако знатно је увећан број оболелих од других стомачних болести.

НАПАД НА БОЛНИЦЕ

Лондон, 28. авг.

Немачко бомбардовање болница, које се налазе иза француских линија, било је једне врло мрачне ноћи. Немци су бацали више бомба, које су нанеле доста штете.

Прва бомба пала је у једну салу пуну немачких рањеника. Кад је извршен преглед видела се страшна сцена. Девет мртвих Немаца чинили су ужасну групу, а остали су урдали од страха.

Исте ноћи нападнуте су бомбама и три друге болнице.

Немци не могу тврдити, да

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Срећним испадима у Шампањи и у Аргоњи добили смо неколико заробљеника и запленили материјала. Северно од шуме Корнер такође смо добили још заробљеника. Последњи извештаји потврђују важност наших јучерашњих извештаја. Непријатељски против напади стали су их тешких жртава.

На десној обали Мезе јака артилериска акција у области Гоге 344 и шуме Фос.

Авијатика. — У ваздушним борбама између суботе и недеље оборено је пет немачких авиона. Капетан Гинме оборио је до сада десет апарата, поручник Ненжесе тридесет, капетан Ерто двадесет.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Једна локална операција крунисана је успесима, југо-источно од ржикура. Нортуинберландске трупе заузеле су 600 јарди непријатељских ровова јужно од положаја, које смо заузели 13. ов. месеца. У исто време добили смо 50 заробљеника и два рововска топа.

У току ноћи непријатељска одељења напала су два наша истањута положаја јужно од Холебека. После оторчене борбе, у којој је претрпео озбиљне губитке, непријатељ је успео да продре у један од тих положаја. Његов напад на други положај одбили смо са великим губицима по непријатеља. При нападну на наше ровове код Инвернес Копсе заробили смо 12 људи. Поправили смо наш положај северно-источно од Сен Жилијена.

РУСКИ КОМИНИКЕ

У правцу Риге непријатељ је прешао реку Аа и концентрисао снаге на северу. На путу Паку, у области Зегволда, борба између непријатељске претходнице и одељења руске коњице, које су успориле напредовање Немаца. Јужније, на реци Двини, пушкарње између истањнутих руских патрола и истањнутих непријатељских одељења.

Румунски фронт. — У пределу јужно од долине

су то учинили у заблуди, пошто се те болнице налазе на том месту већ три године.

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Копенхаген. — Немачки дописник листа Вестенд и други немачки поданици, који су због шпијунске протерани из Дайске, стигли су у Шведску.

Цирих. — Упис седмога немачког зајма почеће првих дана септембра, под истим условима под којима је био и шести.

Цирих. — Краљевски двор у Пешти оправља се. Цар Карло и царица Цита дођуће у Пешту у почетку октобра и провешће тамо целу зиму.

Радоуц, непријатељ је 26 ов. месеца предузео офанзиву на сектору јужно од Арбори, али смо га одбили нашим против нападима.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Отарали смо непријатељска извиђачка одељења са наших истањнутих положаја на вису Кади у области Цуречи, источно од језера Гарде. Непријатељски напад на вис Гранут потпуно је пропао, и ако је вршен са већим снагама и са артилериском припремом.

Североисточно од Горице напредујемо и даље. Три непријатељска покушаја да спрече наше напредовање ометена су.

Оцена плена од почетка битке још није довршена. До сада смо избројали 145 топова, од којих су 80 тешког и средњег калибра, 94 мерзера и бацача бомба, 332 митраљеза и 11196 пушака. Већим делом ово оружје употребљено је одмах против непријатеља.

РУМУНСКИ КОМИНИКЕ

Наша тешка артилерија на левој обали Дунава бомбардовала је непријатељске логоре код Тулче.

У Буковини артилериска активност, нарочито у делу Серета и Молдаве, где је непријатељ методички бомбардовао руске ровове. У области села Арбора непријатељ је отеран из ровова, које је био успео тренутно да заузме.

На сектору села Манчелул, после јаког бомбардовања, непријатељ је напao угао североисточно од шуме Манчелул и успео да дође до наших бодљикавих жица, али је одбијен пушчаном и митраљеском ватром.

ДОГАЂАЈИ

ЧИТУЉА

У Пожаревцу умро је 3 јула ове године оста Димитријевски, трговац, млау, предузвљив човек.

Овде су му на фронту браћа Илија и Александар.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПARIЗ. — Французи су извршивши напад минама потпуно разорили немачке депое у Шампањи. У депоу отровних гасова избила је експлозија од које ни један Немац није остао жив.

АМСТЕРДАМ. — Канцелар Михаелис покушао је у једном интервјуу, да од немачке владе одбије одговорност за почетак европског рата. — Енглески листови примећују, да овај интервју одаје узнемиреност, која у овом тренутку мучи Немачку. — «Манчестер Гвардијан» каже да је у Немачкој настао велики страх због провалије, коју је Вилсонова последња нота створила између Кајзера и његовог народа.

ПЕТРОГРАД. — Руски министар унутрашњих дела изјавио је да сада не постоји никаква опасност за Петроград.

ПЕТРОГРАД. — Шеф удружења шофера и машиниста био је код Г. Керенског и тражио да им се повећа плата. Он је изјавио, да ће шофери механичари остати верни влади и радити да Русија победи.

ПARIЗ. — „Еко де Пари“ има ову депешу из Цириха: Јављају из Беча за многе и дуге састанке Кулмана и Чернина, два министра спољних послова. Они се договарају о тексту одговора аустро-немачког на Папину ноту. Претресало се и пољско питање.

РИМ. — Јавља се да ће италијански краљ отпутовати у Париз и на француски фронт кроз неки дан.

ПARIЗ. — Влада ће сутра прославити трогодишњицу битке на Марни на месту где се она одиграла. Поенкаре, Рибо, маршал Жофр и генерали Петен и Фокбиће на свечаностима. Рибо ће држати говор.

ЖЕНЕВА. — Немачки листови дискутују питање о распуштању Рајхстага. Свака странка изјављује да не постоји бојазан од овога, али се ниједна не усуђује да претпостави могућност распуштања.

ЖЕНЕВА. — По последњим извештајима, исхрана у Бечу је сасвим отежана, Посведневно избијају нереди због велике оскудице, Да би се избегли сукоби, продаја намирница се врши у три сата изјутра.

ПARIЗ. — Савезничка конференција, која је требала на почне рад у петак, одложена је за

неколико дана због министарске кризе у Француској.

АТИНА. — Генерал Браке, шеф француске војне мисије отићи ће сутра у Ипати да саопшти Г. Велзелосу одлуке које су донете у Паризу о организацији за снабдевање грчке војске.

ПARIЗ. — По званичним депешама види се да су Аргентина и Шведска служиле тајно немачком министру спољних послова преко немачких отпавника послова у Штокхолму и у Буенос Аиресу. Из њих се даље види, да су ови отпавници послова извештавали своје владе о поласку свих бродова и на тај начин управљали немачком сумаренском акцијом.

ПЕТРОГРАД. — Процес генерала Сухомлинова иде редовним током. У току јучерашње седнице генерал Маниковски, бивши државни подсекретар у министарству војном, изјавио је да је у почетку рата, кад је он био командант Кронштата, оскудица у муницији била толика да је генералисим морао да из тврђаве Кронштата зајми муницију.

Више других сведока дали су детаље о интимном животу Сухомлинова. Већина од њих тврди да госпођа Сухомлинов има огромне новце.

ПARIЗ — Лист «Драпов», у чланку под насловом «Генерал Сарај», каже да је Сарај спасао Македонију, и поред издаје атинских германофилских влада. Чланак се текстуално овако завршава: Генерал Сарај тачно је видео игдају и тражио је велика средства, а све своје војничко и патриотско сце придружио Венизелосовим напорима да очисти грчке Аугијеве штале. Захваљујући својој издржљивости, увиђавности и куражи, он је у томе успео.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ
28. августа местимично пушкарње и повремена о бострана акција артилерије и рововских оруђа.

МАЛИ ОГЛАСИ

Др. Алберт Гатељо, париски зубни лекар са 18 година искуства лечи уста за 4 до 5 дана завршен рад. Вади зубе без каквих болова. — Епнатијева ул. 339. — 12

Фирма Мосери и Коми. у улици Банк, близу Солујске Банке, врши све банкарске послове, емисију чекова, наредбу за исплату и т. д. Да би се олакшао војницима, фирма је отворила нарочито одељење за промену сваке врсте новца. — 2-3